

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 72.

V Ljubljani, v petek 29. marca 1889.

Letnik XVII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 28. marca.

Budgetna razprava.

(21. dan.)

Danes pričela se je obravnava o srednjih šolah, še prej pa je bil rešen zakon gledé knjižničarjev in skriptorjev javnih cesarskih knjižnic. Pri srednjih šolah je bilo oglašanih obilno govornikov, izmed katerih jih je govorilo pa samo šest. Prvi je bil liberalni govornik Edelbacher, ki je vladi priporočal, naj še dalje pusti z znanim ministerskim ukazom odpravljeno gimnazijo v Steier-jui. Za njim je češki poslanec Adamek razpravljaj šolske razmere v Sleziji, kjer češki narod nima državnih srednjih šol.

Slovensko šolstvo.

Tretji govornik je bil učni minister Gautsch, ki je odločno zavračal osebne napade Dumreicherjeve in se večinoma pečal s slovenskim šolstvom. Omenjal je gimnazije kranjske, ne da bi bil pa izgovoril konečno besedo gledé njenega obstanka ali nepreklicljive odprave. Kazal je, da vladna podpora za izdajo slovenskih šolskih knjig ni ravno tako silna, kakor so trdili nasprotniki. Za izdajo zemljepisne knjige se je dovolila v denarjih nekemu profesorju v Trstu nagrada 300 gld., za slovensko berilo nekemu uradniku pri najvišji sodniji pa 200 gld.; vsa druga podpora obstajala je v tem, da se je bil nekaterim profesorjem za spisovanje šolskih knjig dovolil dopust, ali da se jim je zmanjšalo število tedenskih ur. Za vredovanje Wolfovega slovarja dobil je neki profesor deloma dopust, deloma skrcenje tedenskih ur, pa s to pogojo, da se je moralo nametševanje njegovo plačevati iz Wolfovega zaklada. Pa ko bi se bila tudi večja podpora dala, rekel je minister, bi vlada ne bila storila družega kakor svojo dolžnost, ker ima nalogo, skrbeti tudi za šolske knjige in učne pripomočke.

Prav obširno je minister s številkami tudi dokazoval, da je v ljudskih šolah na Kranjskem za nemški poduk zadosti preskrbljeno in da učenci teh šol brez posebnega truda prestopajo v srednje šole. Levičarji so bili vsi poparjeni, ko so videli, da je minister brez posebnega truda podrl vse ugovore proti šolstvu na Kranjskem, in da se nemškemu jeziku tam ne godi tako strašno, kakor so njih govorniki opisavali. Lice se jim je nekoliko le zvedrilo, ko se je minister obrnil proti dr. Ferjančiču in rekel, da je dobil iz Celovca uradno poročilo, v katerem deželni predsednik baron Schmidt in šolski nadzornik Gobantz pravita, da nista govorila besed, katere je njima dr. Ferjančič podtikal v svojem govoru. Bomo videli.

Za ministrom je govoril mladočeški poslanec grof Kavnic, za njim pa slovenski poslanec dr. Tonkli, ki je najprej krepko zavračal nekatere trditve Dumreicherjeve, potem pa pretresal srednje šole za slovenske pokrajine, za katere je zahteval enako vredbo, kakoršnja je na gimnaziji ljubljanski. Omenjal je vsake šole posebej, in z ozirom na raznotere okoliščine kazal, kakošne naj bodo srednje šole v Mariboru in Celji, v Istri, Trstu in v Gorici.

Govor je bil vseskozi miren in stvaren, ob enem pa odločen. Pošljem ga Vam po stenografičnem zapisniku.

Za njim je bila splošna razprava sklenjena in sta bila za glavna govornika izbrana Kokoschinegg

na levi in Hausner na desni. Prvi je slovenskega rodu, pa čisto ponemčen in živi kot odvetnik v Gradcu. Prišel je še le pred nekaterimi dnevi v državni zbor in se je danes prvokrat oglašil, pa ni dosegel posebnega vspena niti z obsegom svojega govora, niti s svojim glasom. Mož je sicer velik in krepak, glas njegov pa je jako slab in ga umejo komaj njegovi najbližnji sosedje. Za Hausnerjem, ki je kakor vselej sijajno govoril, pride na vrsto še poročevalec Zeithammer, potem bode srednje šolstvo dovršeno. Zvečer pridejo na vrsto obrtne, jutri pa ljudske šole.

Glasila socijalistiške propagande v Avstriji.

I.

Kakor rudeča nit vleče se od Trsta preko Ljubljane, od Maribora čez štirski Gradec do Bocena, Inšpruka, Dunaja, Brna, Prage, Chomutova čez Liberec, Krnov do Levova razorano ozemlje, kjer stojé in med delavskim ljudstvom rujejo socijalisti vseh političnih barv in mišljenj v svojih izobraževalnih in strokovnih delavskih društvi osobito potom perijodičnega tiska v češkem, nemškem in poljskem jeziku. Ta mreža socijalistiške agitacije obseza skoro 300 milj. Postranskih manjših prog sešteti je skoro nemožno.

Vendar opozarjamo samo na nekatera glavnejša središča in podružnice socijalistične mreže, da bi se morebiti ne reklo, da pišemo o propagandi in organizaciji in mestih socijalistov neutemeljeno.

Pred vsem moremo zagotavljati, da je ta organizacija gledé oseb jako mnogobrojna; kjer je industrija, ondi so nje privrženci, člani in prijatelji, osobito na Štirskem, Češkem, Moravskem, v Sileziji in Spodnjem Avstrijskem. Sevéda bode imela ta organizacija nekako veljavo in vpliv na zastopanje delavstva v delavskih zbornicah. Mi nočemo tega vpliva, bodisi kakoršenkoli, podceniti ali preceniti, ali prezirati ga tudi ne moremo molé.

Socijalistično gibanje je tu, in to v takih razmerah, da malokdo sluti; in ker se to gibanje nahaja, treba s tem gibanjem računati. Vže so se spolnile besede, koje je pisal Rud. Mayer v svojem spisu „Emancipations-Kampf“, II. del, str. 40: „Ne dá se tajiti, da je dandanes i med Čehi (t. j. češkim delavstvom) zapustil socijalizem korenine in da je družba interesov porazila v tej vrsti (delavski) narodni spor na obeh straneh (češki in nemški) in da je narodna zavednost se umaknila večji ali manjši nebriznosti gledé narodnega vprašanja.“

Shodi, zborovanja in posvetovanja delavstva, katere sklicujejo socijalisti, javljajo nam in kličejo v spomin, da socijalizem neprestano deluje, neumorno in krčevito v vseh strokah, kjer se nahajajo delavci.

In tudi tu pri nas v Ljubljani, kjer je minoli ponedeljek sklicani delavski shod v Schreinerjevi pivarni sklenil izdajati slovenski delavski list in kjer je navidezno socijalizem v svojem gibanju pokopan, socijalno gibanje vendar tli pod pepelom, sevéda bolj mirno, nego pred leti. Jednako je s socijalistiško propagando v Pragi, kjer izhaja list „Novy věk svobody“, in v Brnu; dalje „Hlas Lidu“ v Prostějovem (Morava) širi propagando med češkimi rudo- in premogokopi, in ondi socijalistiška agitacija niti ne treba — društev.

II.

Največje težišče zavzemajo socijalisti (nemški) v Liberci (Reichenberg) in v okolici. Ondi socijalizem vedno raste in se krepi, toda mirno. Dasi so priprli mnogo socijalistiških vodij leta 1882 in udušili list „Arbeiterfreund“, vendar vlada ni mogla poraziti ondi socijalizma. Ni potlačenje radikalnih socijalistov in njih lista „Der Radicale“ v letih 1883 do 1886 ni moglo zadržati kipečih valov socijalizma po Češkem in preko saksonskih mej. Danes je mirnejši, toda na trdnjših nogah stoji socijalizem v Liberci in okolici, nego leta 1882, kajti v tem oziru je to zasluga dveh v Brnu izhajajočih listov, „Volksfreund“ in „Arbeiterstimme“; sovrednik obema listoma je bivši vodja liberških delavcev, Jos. Hannisch. Tretji list, ki širi socijalistiške nauke med delavci v Liberci, je dunajski tednik „Gleichheit“, izdaja ga žid dr. Adler.

Socijalistiški časopisi, knjižure in shodi so danes glavna sredstva za razširjanje socijalistiškega duha.

Da ima Morava, in to zlasti v industrijskih mestih, največje mase vzgojenega socijalistiškega delavstva, kojemu sta središče Bru in Prostějov, in da je sploh na Moravskem središče glavne sile avstrijskih socijalistov, ne treba nam omenjati. Izhaja ondi pet socijalistiških listov: „Arbeiterstimme“, „Volksfreund“, „Rovnost“ in „Červánky“ (vsi v Brnu), in dalje „Hlas Lidu“ v Prostějovem.

Jednak je položaj politično-socijalne propagande na Spodnjem in Zgornjem Avstrijskem; osobito na Dunaji je središče tega življenja; glasila ima: „Sozial-demokratische Monatschrift“, „Bäcker-Zeitung“, dalje „Freie Schuhmacher-Zeitung“ in „Oesterreichisch-ungarisches Hutmacher-Fachorgan“.

Na Štirskem vidimo isti pojav. Časopisa radikalnih socijalistov, „Die Arbeit“, v letih 1885 in 1886, izhajajočega najprvo v Mariboru, potem v Gradcu in tretje na Dunaji, vzlic zaprekam, koje so se stavile socijalistom, ni mogla potlačiti vlada, zgodilo se je to stoprav v izjemnem stanju.

Še celó katoliška Tirolska ima precejšen broj svojih socijalistov in imajo svoj lastni list „Neuer Volksfreund“, ki izhaja početkom letošnjega leta v Inšpruku. Osobito mesta Inšpruk, Meran in Bocen imajo svoja središča tirolskih nemških socijalistov, dalje Lahi v Trstu, njihovo glasilo je „Confederazione Operaia“.

O socijalistih v Galiciji omenjamo samo, da je njih središče zlasti v Levovu, kjer od leta 1878 izdajejo v poljskem jeziku svoj mesečni list „Praca“, in hrvatski socijalisti svoj „Radnicki glasnik“ v Zagrebu.

Tako se razprostira v polovici naše države povsodi ondi socijalizem, kjer prevladuje industrija. Visoki, v nebo štrleči tovarniški dimniki, kakor turški minareti gospodstvo polumeseca, označujejo pot socijalistov.

Govor poslanca Ferjančiča

v državnozborni seji dne 11. marca t. l.

(Dalje.)

Dostavilo se je, da ta pisava vzbuja nevarnosti gledé rodbinskega in dednega prava; deželna vlada ima isto skrb, ker je pritrdila deželnemu odboru, rekoč: Ta pisava bi utegnila imeti nevarne imovinske pravne posledice. Vajeni smo bili slišati v gimnazijah od profesorjev, ki navadno malo raz-

umejo o pravoznanstvu, da bodemo morebiti zgubili dedščino kakega strijca v Ameriki, ako takó in takó ne pišemo svojih imen. Dedno pravo pa sloni na vseh drugih podlagah, kakor na pisavi imena.

Dalje pravi vlada, da spada spisovanje matic k državni upravi, in ker je uprava na Koroškem nemška, morajo se tudi matice nemški spisovati. (Čujte, čujte! na desnici.)

Po katerih postavah pa? Jaz jih ne poznam, ali pa si moram misliti, da ima Koroška lastne državnotemeljne zakone. (Poslanec dr. Grégr: Tajne!)

In kakó je z deželnim načelnikom in njegovim uradnim listom nasproti slovenskemu narodu? Ako se mi bo sploh kaj odgovorilo na to, bo skoraj gotovo le to, kar smo že čuli iz ust ekselence gospoda ministerskega predsednika: da deželni predsednik ni odgovoren za vse, kar se objavi v uradnem listu. O tem je mogoče biti raznih nazorov. Na vsak način pa se more pritrditi, da se lahko izgovori, akoravno se pohaja le v obiske k deželnemu časniku, kakor se je gasil ministerski izraz, naj se ne piše sovražno zoper prebivalstvo, ki je takó mnogobrojno, kakor so Slovenci na Koroškem.

Lansko leto sta dva moja rojaka posebno vneto slikala, kakó se zatira slovenščina v koroških šolah. Proti njujinim trditvam so se začeli oglašati po deželi; te izjave je „Klagenfurter Zeitung“ s posebno slastjo ne le zaznamovala, marveč v celoti priobčevala in krepkejša mesta, ki so govorila o ščualcih iz tujih kronovin, tiskala s prestreljenimi črkami ter takó kazala, da se popolnoma strinja s temi izjavami. Kako ljubav je s tem izkazal deželni list drugim časopisom, kot „Tagespost“ v Gradcu in „Freie Stimmen“ na Koroškem, razvidi se iz notice, ki sem jo čital v „Freie Stimmen“ dne 24. oktobra 1888. Tu se pravi gledé teh izjav (čita):

„Zoper slovenske hujške prihajajo še vedno izjave srenjskih predstojnikov in krajnih šolskih svetov. Te objavlja eno za drugo uradni list v veliko veselje onim, ki hočejo dobro deželi in v srd slovenski klerikalni stranki.“

To je spričevalo dobrega vedenja, katero so dale „Freie Stimmen“ uradnemu deželnemu listu. Ta deželni list pa ničesa ne vé o tem, da so se pri nedavni izvolitvi Einspielerjevi v deželni zbor vsi njegovi volilci izrekli za uvedenje slovenske šole; deželni list ničesa ne vé, da je na stotine občin prosilo za slovensko šolo (Poslanec Steinwender: Oho!), katere peticije čakajo tu v šolskem odseku rešitve, in ta deželni list tudi noče vedeti, da nam je šestinpetdeset občin izreklo zahvalo (Tako je! na desni) za to, da se mi brigamo za njihove zadeve, ker sami nimajo svojega poslanca. (Prav res! na desni.) Ta deželni list pravi o vseh ljudske šole nastopno — izvirnik mi ni na razpolaganje, torej bodem prevel (čita): „Iz tega poročila se razvidi, da jih zna največ čitati in pisati v slovenskih in mešanih okrajih, namreč v Velikoveci, Beljaku, Celovci in Šmohorji. To najbolje izpodbija tožbe vnanjih poslancev, ki so se v državnem zboru pritoževali, da se slovenski otroci v koroških ljudskih šolah ne nauče pisati.“ (Poslanec Trojan: Čujte!) Da, gospoda moja, nauče se pisati, toda slovenski ne. Zato imam neovrželne dokaze, pismo v slovenskem jeziku, ki je pisano z nemškimi črkami. (Čujte, čujte! na desnici.) Ali je kaj vredno, ako zna kdo tako čitati in pisati? Nemški se niso naučili, in če bi nemški pisali, slovenski tudi ne znajo pisati — dokaz temu to pismo — brati tudi skoraj gotovo ne, torej so izključeni od vsakega nadaljnjega izobraženja v njim edino razumljivi slovenski materinščini. (Poslanec dr. Trojan: Žalibog!) In tudi gospod naučni minister ne bo mogel reči, da je to namen ljudske šole.

Pokazal bi lahko tudi drugo pismo, ki je pa nemški pisano; čudili bi se, kakova nemščina je v tem pismu. Toda to bi bilo preobširno. Pristavljam samó to, da se lahko sodi po tem, kar sem povedal o oblastvih, deželnem načelniku in uradnem listu, v kaki milosti so oni redki na Koroškem pri oblastvih, ki imajo pogum, da ne zatajujejo svojega jezika, ki so ohranili narodnost, jaz menim tu izobražene ljudi v javnih službah. Gospoda moja! Na te se pazi na Koroškem, kakor na hudodelnike; ne rečem, da so pod redarstvenim, pač pa so pod političnim nadzorstvom, in o rodoljubu, ki na Koroškem bije politični boj, se sploh govori, da morajo orožniki gledati na to, kaj počenja (Čujte! na desnici), kaj govori, s kom dopisuje. (Čujte, čujte! na desnici.) Reklo se bo morda: Te reči niso dokazane in se ne dajo dokazati; toda na to odgovarjam: Žalostno

je dosti, da se more sploh pri takih razmerah in pod takim pritiskom živeti v avstrijski kronovini.

„Tam pri Karavankah so vaše meje, tostran njih nimate „bindišarji“ ničesa iskati!“ Tako kliče deželni načelnik Slovence. (Čujte! čujte! na desnici. — Poslanec Steinwender: Kje? Kdaj?) Prašajte gospoda deželnega predsednika, on bo že vedel, ako je rekel. (Poslanec Steinwender: Pa ni res!) Prašam: Ali je to vredno cesarjevega namestnika v kronovini onega cesarja, ki z enako ljubeznijo oklepa v srce vse svoje narode? Ali so take besede dostojne v ustih vladnega zastopnika, one vlade, ki si je „enaka pravica za vse“ zapisala na svojo zastavo, ali so dostojne posebno zastopnika one vlade, katero premnogokrat tukaj podpiramo z zaničevanjem smrti? (Smeh na levici.)

Mi zastopniki slovenskega naroda, naj prebiva, kjerkoli hoče, imamo pred očmi njegove koristi in ne bodemo se dali premotiti vsled tega, ker se nam kliče, da nismo zastopniki koroške dežele; iščemo pomoči in storimo to, kar se more storiti z naše strani, da bi odpomogli vsaj v enem oziru.

Stavili smo predlog, ki se nam je očitil že v javnosti, kateri pa ne namerava nič drugega, nego da dobimo vsaj enega poslanca naše narodnosti iz Koroške v to zbornico, kajti Koroška je vzor liberalne dežele v pravem pomenu besede. Devet poslancev ima in vsi sedé na oni, liberalni strani (Čujte! na desnici), Slovence pa ni dano, da bi imeli sploh kakega poslanca, da, niti konservativnega poslanca nimamo tu iz Koroške. Koroška je tedaj najliberalnejša dežela, sevéda pa si moramo misliti ta liberalizem tako, kakor sploh dandanes, cum grano salis

Vložili smo tedaj predlog, in ni se našlo, da je nepravilčen. Ne, pač pa so rekli, da rušimo mir in da hočemo v deželo zasejati nemir.

Gospoda moja! Dovolite mi izpregovoriti nekoliko besedic, kakó je prav za prav s tem mirom v deželi. Na Koroškem je društvo sv. Mohorja, slovensko društvo, ki si je stavilo nalogo, da izdaja slovenske knjige poučnega, zabavnega in verskonavnega značaja; to društvo je imelo, ko sem zadnji pot govoril o njem, 35.000, danes ima 45.000 članov. Društvo daje vsakemu svojih članov na leto pet do šest knjig, večjih in manjših; vsako leto izdá za vse slovensko prebivalstvo četrť milijona knjig in samó na Koroškem se razdeli nad 20.000 teh knjig mej člane. To društvo, gotovo kulturno društvo prve vrste (Klici na desnici: Tako je!), za katero nas zavida celó nemško prebivalstvo, je trn v peti koroškemu Nemcem, in to je dokazal gospod poslanec dr. Traun, ki je pred ne mnogimi leti v deželnem zboru stavil zaradi tega društva interpelacijo (Poslanec dr. Vitezič: Čujte!) in je skušal vreči s tečajev. Pa tudi drugih momentov je dosti, ki kažejo, kakó je s tem mirom na Koroškem. Dovolite, da se poslužim izjav iz virov, ki so popolnoma neskaženi in ki zavzemajo strogo nemško stališče. Ko je neki trgovec iz Št. Vida iskal po „Klagenfurter Zeitung“ nemščine in slovenščine zmožnega učenca, pisale so „Freie Stimmen“ (čita): „Slovenska propaganda. Skoraj ne bi verjeli svojim ušesom. (Čujte, čujte! na desnici. — Poslanec dr. Trojan: To je toleranca!) V starem koroškem glavnem mestu Št. Vidu nastanjen trgovec, Oblesak po imenu, išče po „Klagenfurter Zeitung“ učenca, ki govori nemški in slovenski. (Poslanec dr. Trojan: Čujte! To je toleranca! — Klici na levici: Mir! — Poslanec dr. Trojan: Varujem govornika črtenj!) Zastonj prašamo po slovenski okolici tega starega nemškega mesta, gospod Oblesak pa gotovo to bolje vé ter bo menda napravil prav dobro kupčijo s šentvidskimi Slovenci. Za tamošnje Nemce je bajé dosti nemških trgovcev.“

Ko je lansko leto praznovalo neko ljubljansko društvo slavnost, vdeležila se je tudi deputacija s Koroškega, in o tem piše, da navedem drugi vir, beljaška „Deutsche Allgemeine Zeitung“ (čita): „Sokolove slavnosti se je vdeležila tudi deputacija beljaških Slovencev. Tu se že vse neha! (Čujte, čujte! in živahen smeh na desnici.) To je vrhunec nesramnosti. (Čujte, čujte! na desnici.) Ta deputacija je obstala iz gimnazijskega profesorja, zadostno znanega vsled svojega veselja za slovensko agitovanje, in iz tukajšnjega trgovca. Dotičnemu trgovcu, ki se menda ne počuti dobro v nemškem zraku, bi svetovali, naj se vendar raje preseli v prekrasno Ljubljano. Tukajšnje izključno nemško prebivalstvo, ki se vedno bolj zaveda svoje narodnosti, bo menda kmalu prišlo do tega, da bo kupovalo le pri nem-

ških trgovcih, ne pa v takih prodajalnicah, katerih lastnik je nasproten našim narodnim težujam.“ (Poslanec dr. Trojan: To je ščuvanje.) Takov je mir na Koroškem (Klici na levici: Časopisi) — in res, po časnikih, kakor se mi kliče. Ko se je nedavno občina, katero so prej vodili nemški liberalci, preobrnila ter dobila slovenski občinski zastop, tu bi bili morali videti hrup, ki označuje mir na Koroškem, ménim namreč občine Sv. Štefana na Zili. Nedavno je zmagalo slovensko prebivalstvo v občini, s tem pa je zginita tudi „ortsgruppe“ nemškega „šulferajna“, ki je bila ondi. Dokler je tam vladala nemško-liberalna večina, klanjali so se iz samega spoštovanja pred prosvetljenimi kmetje. V nekem poročilu o „ortsgruppe“ se pravi (čita):

„Kmetje od Sv. Štefana verno udani svoji slovenski materinščini, gojé najodkritosrčnejše spoštovanje za nemški duh in nemški jezik.“

To se je sedaj premenilo. Zastop je postal slovenski, „šulferajn“ s svojo „ortsgruppe“ je aginil (Poslanec Šuklje: Je moral zapreti!), in je moral zapreti, sedaj pa ti kmetje niso nič drugega kakor pijanci (Veselost na desnici), pobožni kramarji, udani vsem mogočim najneumnejšim vražam itd. In te stvari se v eni sapi pripovedujejo v „Freie Stimmen“ deželnemu predsedniku z odprtim pismom (Čujte! na desnici), katero sklepa z besedami (čita): „Da zavrne motilce miru, čuvalo se bo vedno prebivalstvo“ — to smo gotovo mi; — „toda proti notranjemu sovražniku, ki po noči in na tihem seje nemir, tudi pozornost naroda ne zadostuje. Tu se mora vmes poseči z one strani, kateri je izročen blagor in gorjé dežele. In potem se obračamo do Vas, Vaše Visokorodje, ki ste pokazali tako gorko srce za Koroško, kedar jo je zadela nesreča in bédá in ko je zapustilo zaupanje sicer tako vstrajne Korošce. Pri takih žalostnih prilikah smo spoznali Vašo skrb. (Klici na desnici: Aha!) Pomagajte tudi danes, ko preti druga nesreča (Smeh in Čujte! na desnici), kajti to bi bila za deželo nesreča, ako bi vzgled Sv. Štefana našel posnemalcev, ako bi se upor in sovraštvo propovedovalo tudi na drugih krajih, kjer sedaj še vlada blagonosni mir. Potem bi bilo prepozno posegati vmes in odgovornost bi zadela one, ki so bili neodločni in prepočasni, ko bi bila zadostovala ena sama njihova beseda.“ (Smeh na desnici. — Poslanec dr. Trojan: To je prostost!)

Kaj se tukaj podtika koroškemu deželnemu predsedniku? (Klici na desnici: Redarstvo!) Nič drugega, kakor naj ukrene redarstvene naredbe, da se poniža za šulterajnskega agenta. (Poslanec doktor Trojan: In da bi pustil nemškim manjšinam gospodovati!)

(Dalje slédi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. marca.

Notranje dežele.

Cesarska družina namerava velikonočne praznike na tistem preživeti v Ištu. Od tod se bo, kakor znova trdi neka brzojavka, cesarica odpeljala v Wiesbaden, kjer se hoče na vsak način zdraviti. V Wiesbadnu išče dvoren uradnik samotno hišo za cesarico ter se mu je menda to že tudi posrečilo.

V Solnogradu so se véraj pričela **posvetovanja o preosnovi benediktinskega reda**. V ta namen se je tje kaj pripeljal kardinal Vanutelli.

Vsi avstrijski zmerni listi izražajo svojo zadovoljnost vsled glasovanja o §§ 24 in 25 v **ogerskem državnem zboru**. „Fremdenblatt“ piše: Položaj je razjasnen. Sedaj se zopet vidi, da še živí ogerski parlament, da hoče Tisza, opirajoč se na popolno zaupanje kraljevo in večine naroda, tudi v bodoče voditi državne posle z železno roko in rodoljubno požrtvovalnostjo. — „Presse“ dvoji, da si je opozicija kaj zboljšala stališče ali pa pospešila svojo stvar; gotovo pa je, da je škodovala deželi, ne toliko s smotrom boja, pač pa z neodpustljivo taktiko.

Rumunski listi pravijo, da je Nemadjarom na Ogerskem vse eno, ali ostane ali pade Tisza. Za dogmo pomadjarovanja so navdušeni vsi Madjari, in Tisza ima samó zaradi tega toliko nasprotnikov, ker menijo, da nima zmožnosti za izvršitev pomadjarjenja.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je popolnoma zdrav. Dne 25. t. m. je posvetil kardinala Bauso v „salo ducale“ za nadškofa florenškega, msgr. Zinija pa za nadškofa sienskega. Obred je trajal dobre tri ure. Kardinal Bauso je dominikanec ter ga je Leon XIII. imenoval za kardinala v konzistoriji dne 23. maja 1887; msgr. Zini pa slovi kot izvrsten bogoslovski učenjak. — Na podlagi rimskih poizvedovanj pravi „Trier'sche Landeszeitung“: Vest o Rampollovem

odstopu izvira iz Schlözerjevega rovanja, da bi odstranil nadarjenega in bistroumnega diplomata Rampollo.

Posledice Milanovega odstopa se vedno bolj očitno prikazujejo. Rusiji naklonjeni *Srbi* živahno delujejo. „Narodni Dnevnik“ potrjuje, da je črnogorski knez osebno odgovoril na noto regentstva, ki je naznanjala vladni prevrat. Nikita pravi, da so z Milanovim odstopom zopet nastopile prijateljske razmere mej bratskima narodoma. „Velika Srbija“ pozdravlja to zopetno srbsko-črnogorsko združenje z velikim veseljem: V Srbiji je nastopila ona doba, ki ne zadovoljuje samo Srbov, marveč tudi sosednje narode, ker oživlja nade skupnega Srbstva. Dosedanje nenaravno odtujenje bratskih rodov, srbskega in črnogorskega, mora prenehati. Vsi Srbi se morajo zopet tesno in odkritosrčno združiti. — „Velika Srbija“ ima preveliko domišljijo, prevročo kri. — Na polju politične in diplomatske službe se bodo vršile še nekatere premembe v smislu novega kabineta. Sekcijski načelnik v ministerstvu zunanjih zadev, Kosta Kristić, se bo odpustil ter nadomestil z radikalcem, profesorjem Jovanom Gajjo. Kosta Kristić se bo odposlal v Solun kot generalni konzul, katera služba pa v slučaju tudi lahko postane politično jako važna. — Na podlagi nove ustave se bo v kratkem izvršila nova upravna razdelitev dežele. Opustilo se bo šest okrožij, in sicer: Kujaževac, Aleksinac, Jagodin, Semendria, Rudnik in Podrinje. Vtelesila se bodo sosednjim okrožjem. — Bivši metropolit Mihael je iz Moskve brzojavil Ristiću, da radostno čestita kralju Aleksandru k vladnemu nastopu.

Bolgarski ministri Stambulov, Mutkurov in Tončev so se predvečerj povrnili iz Plovdiva v Sofijo. — Za Dunaj imenovani agent Načević je pred svojim odhodom na svoje novo mesto odpotoval v Plovdiv, kjer se je posvetoval s princem Ferdinandom. Obiskal bo tudi še poprej Carjigrad. — Splošnje se sodi, da se bo železnična proga Jamboli-Burgas izvršila po režijuemu potu. — Kralj Milan se bo na poti v Jeruzalem prihodnji teden peljal skozi Sofijo, kjer ga pa ne bodo sprejeli uradno vsled njegove izrečene želje, da hoče potovati „incognito“ kot grof Takova.

Ruski listi so ljuto napadali peterburško ministerstvo zaradi tega, ker ni zabranilo rumunski vladi, ko je prognala čez deželne meje 63 ruskih podložnikov. Časopisi pa so se sedaj navedenkrat pomirili, kajti pokazalo se je, da je napominana osoda zadela samo tri osebe. — Potniki, ki dohajajo iz Bokare, pripovedujejo o velikih premeščevanjih ruskih vojnih krdel ob afganistanski meji. V pokrajini Kerki ob Amudarji je nakopičenih najmanj 60.000 ruskih vojakov. Cesta, ki vodi iz Herata v perzijsko provincijo Korazan, bo odslej Rusiji odprta; sedaj se bo mogla perzijska trgovina razširiti tudi proti Kavkazu in v Turkestan. — Poraz, kateri je doživela ruska politika v Perziji vsled angleških spletk, je že poravnal. Perzija se je zavezala, da ne bo dajala nikakoršnih koncesij za gradnjo železnice, ako ne bo prej v to privolila Rusija. Tudi je priznal šah Rusom pravico vožnje po vseh perzijskih rekah, ki se izlivajo v Kaspiško morje. Kakor hitro bo šah končal obravnave zaradi odškodnine Rusiji za Angliji dosedaj podeljene prednosti, kar se bo skoro gotovo zgodilo v dveh tednih, odpotoval bo s svojim ministerskim predsednikom Eminom Sultanom v Peterburg, kjer se bo mudil štirinajst dni; obiskal bo, kakor znano, tudi še Berlin, Pariz, London, Dunaj, Pešto, Beograd, Sofijo, Carjigrad in Bukarešt, ter se bo povrnil čez južno Rusijo v svojo domovino.

Pri volitvah zadnje mesece so **angleški** konservativci imeli tolike zgube, da je Salisburyjevo ministerstvo preplašeno začelo izdelovati program irskih preosnov; s tem hoče pokazati svojo dobro voljo nasproti Irski, ob enem pa izviti tako vsaj eden del orožja nasprotnikom iz rok. „Irish Times“ javlja namreč, da je vlada ukazala izgotoviti načrt, ki bo na Irskem končal takó zvani „boj za zemljo“ ter premenil najemnike v zemljiške lastnike. Ta list, ki velja za poluuraadnika, pravi, da hoče vlada porabiti v ta namen predplačiloma velikanski znesek 50 milijonov šterlingov. Kakor hitro se bo obnesla ta postava, sledila jej bo druga o krajevni vladi za Irsko, vendar pa v širšem pomenu, kakor se je to zgodilo na Angleškem z napravo generalnih svetnikov.

Kakor se poroča iz Bukarešte, je mej **rumunskimi** kmeti zopet nevarno gibanje. „Romanul“ nujno pozivlja vlado, naj nemudoma ukrene naredbes, da se ne bodo ponavljali prežalostni prizori lanskega leta. — Ministri so zbornicama zaupno naznanili, da se bo princ Ferdinand Hohenzollernski kot prestolonaslednik že prihodnje dni stalno nastanil v Jašu.

Izvirni dopisi.

Iz Domžal, 27. marca. Nemški „šulferajn“ misli torej svoje mreže razpeti tudi po domžalski soseski. Komu bo ta šola potrebna?! Domačinom ne, kajti tukajšnja županija je zgradila poleg dunajske ceste novo krasno šolsko poslopje za trirazredno ljudsko šolo. Za nemško šolo koledvajo le tukajšnji Tirolci za svojo deco. Posestniki tovarn že zdaj pošiljajo svoje otroke v Ljubljano v šole, le za delavske

otroke bi bila nova šola. Tovarniški delavci pa, kar je Tirolcev, imajo za žene tukajšnje domačinke. Materni jezik teh otrok je slovenski. Nemškega jezika tudi ti otroci absolutno ne bodo potrebovali. Koliko tukajšnjih domačinov je spretnih delavcev; jeden izmed njih ima že lastno tovarno, ki pa skoro besedice nemški ne znajo! — Namen „šulferajna“ je le: popolnoma potujčiti tukajšnjo sosesko.

Žalostne razmere so pri nas! Velika vās Domžale šteje že nad 93 števil in v vsi vasi so celi le še — trije grunti. Vse drugo je razkosano in večinoma v tirolskih rokah. V petdesetih letih bodo Domžale popolnoma tirolska vās. Nujnejša potreba, nego šulferajnska šola, bi pač bilo — zidanje nove prostorne cerkve. Cerkev na Goričici je dvakrat premajhna za tukajšnje prebivalstvo, ki je tekom dvajset let narastlo na — 1643. Vrh tega še pride sila veliko ljudij k službi božji iz sosednjih vasij. Notranje cerkvene oprave, kakor altarjev, klopij, še ne omenim, vse razpada in se podira. Smelo trdim, da imajo Domžalci najslabšo cerkev na celem Gorenjskem. Verska mlačnost in vmemarnost se vedno bolj tu razširjate, in velik vzrok temu je — pretesna hiša božja na Goričici.

Tukajšnji Tirolci in pa slavno tukajšnje županstvo naj bi imeli pač skrb, da se dostojni hram božji postavi prav kmalu na Goričici. Ako pa hočejo Tirolci že na vsak način nemško šolo, naj si jo omislijo sami; vsaj so vsi premožni in velikanske kupčije delajo vsako leto.

Ako še omenim, da ima družba sv. Mohora 112 udov in „Domoljub“ 13 naročnikov, sem vam za danes dosti novega povedal.

Iz Podbrezja, 27. marca. Že 16 let je minulo, odkar je bil v našem kraju prvi sv. misijon. Farani so se ga velikrat z veseljem spominjali ter izrekli željo po novem misijonu, ki bi prenovil in oživil duhovno življenje v fari. Sploh priprosto ljudstvo zelo hrepeni po sv. misijonih, ker pričakuje od njih obilno sadu in neizmerno korist. Na prizadevanje domačih čč. gg. duhovnikov so obljubili priti v sv. misijon prečast. gg. lazaristi z navadno postrežljivostjo. Dne 16. marca sta se pripeljala čč. gg. Nežmah in Pogorelec. Blizo cerkve ju je čakala šolska mladina ter glasno pozdravila. Ljudstvo se je silno veselilo prihoda misijonarjev. Popoludne je bil nauk za otroke in potem spoved za-nje; v nedeljo zjutraj je bila pa šolska mladina obhajana. Ob enem je bil tudi uvodni govor ter se je začel misijon za odrasle. V sredo se jima je pridružil še prečast. g. Premož. Z vedno večjim veseljem je zahajalo farno ljudstvo in tudi obilo okoličanov v cerkev ter poslušalo v srce segajoče govore čč. gg. misijonarjev, ki so z očitnim božjim blagoslovom sejali seme božje besede v srca poslušalcev. Obilen sad teh govorov se je kazal pri spovednicah, ki so bile oblegane od ranega jutra do poznega večera. Spovedniki so obilno žéli, kar so sejali govorniki. Ustanovili so čč. gg. misijonarji družbo treznosti, ki šteje že v prvem začetku 438 udov. Obilno število za našo faro!

V nedeljo, 24. marca, je bil sklep sv. misijona, faranom nepozabljiv dan. Zjutraj je bilo skupno sv. obhajilo, pri katerem je bilo gotovo krog 600 obhajanih. Dan je bil lep, nebo jasno, solnce je pomladansko sijalo. Pomikati se je začela dolga procesija s presv. Rešnjim Telesom po polji. Veselo so vihrala bandera v zraku, pred Najsvetejšim so pa šla dekleta z venci na glavi in gorečimi svečami v rokah. Vmes pa se je razlegalo lepo cerkveno petje. Kako lep je bil ta prizor! Ob 10. uri je bil sklepni govor in potem slovesna sv. maša.

Ko sem opazoval ljudstvo med sv. misijonom in po njem, sem dejal: o ljudje, vam se bere sreča in prava zadovoljnost na obrazu. Kako blagodejna je sv. vera, še gorí v človeku; le ona more dati človeku pravo srečo. O srečno bode in more biti naše slovensko ljudstvo, če ohrani vero živo; izginilo bode samo od sebe potem pijančevanje in druge grde razvade. Zato so zares pravi prijatelji njegovi tisti, ki krepé v narodu versko zavest. Nikakor pa ne moremo razumeti nekaterih naših narodnjakov, ki imajo vedno na jeziku narod in srečo njegovo, ob enem pa rujejo iz srca slovenskemu narodu versko prepričanje ter se tudi norčujejo iz cerkvenih naprav. Narodnost vse, to je njih geslo; čemu vera? Ko bi imeli naši neverni narodnjaki res vpliv pri ljudstvu, potem bi kmalu peti smeli nagrobno pesem slovenskemu narodu v nravnem oziru in — v posledicah tudi v oziru gmotnem. Zato pa nepokvarjeno ljudstvo ne zaupa lažnjivim prijateljem ter se

obrača od njih, tem raje pa posluša svoje prave prijatelje, med katerimi so v prvi vrsti slovenski duhovniki; ljudstvo dobro vé, da mu slednji želé večno in tudi časno dobro. Slovensko ljudstvo ljubi duhovnike, prave prijatelje; kako tesno n. pr. se oklene gg. misijonarjev, ki pridejo le za nekaj dni med uje ter se od njih poslovijo s solznimi očmi. Tako je bilo tudi pri nas. Žalostno je gledalo zbrano ljudstvo za odhajajočimi misijonarji, ki so jim kazali v nesebični ljubezni pot k večni in časni sreči, kajti veren človek je srečen že tu. Pozabiti ne morejo podbreški farani dobrotnikov svojih in kličejo prečast. gg. misijonarjem v slovó: Stotisočkrat vam povrni ljubi Bog vaše delo!

Z Notranjskega, dne 27. marca. „Celjsko učiteljsko društvo“ je izreklo dr. Grégru zahvalo za izvrstni govor — risum teneatis amici. Zdaj res ne vem, kaj je „izvrsten govor“. — Ne berem sicer vsacega govora, ki se govori v državnem zboru, ker bi bilo pač odveč, da bi človek prazno slamo mlatil, kedar so jo že omlatili državni poslanci — ali doktor Grégr-ovega sem bral. Pa to — izvrsten govor! Nekoliko pogrehtih zabavljic zoper jezuite, nekoliko zlobnih laži iz srednjeveške cerkvene zgodovine, nekoliko praznih — celó smešnih bajek, katere je govornik navajal — naj bodo fakta zoper versko šolo! In kakov dokaz je to, da se na tako ostuden način blaté Liechtensteinovi pradedje! In kakov dokaz je to, da se s fračo v roki vržejo vsem zavednim avstrijskim katolikom v obraz — besede: „In menite, da ima to kaj pomena, da je jeden milijon državljanov podpisalo prošnjo za versko šolo? — To ne znači nič družega, kakor da je jeden milijon ljudi, katerim še ni zasijala luč modérne omike!“ O ubogi — na duhu ubogi državni poslanci, ki se potegujete za težnje vernega občinstva — mračnjaki, saj nič ne veste — edino v doktor Grégr-ovih možganih je — zakurjeno!

Da so mu levičarji s svojim „dobro“ za vsakim drugim stavkom pritrjevali, pač ni nič čudnega, saj menda sami čutijo, da niti v svojem taboru nimajo mnogo tako pogumnih vojščakov verskega — ne politiskega in ne narodno-gospodarskega — liberalizma, kakor je ravno ta mlado-česki poslanec.

Mi pa rečemo: Tacih narodnjakov à la doktor Grégr reši nas, Gospod!

Dnevne novice.

(„Narodni Dom.“) Upravni odbor opozori še jedenkrat vse častite p. n. deležnike in društvenike sploh na občni zbor, ki se bo vršil jutri, v soboto, 30. dné t. m., ob 6. uri na večer v pevski sobi narodne čitalnice ljubljanske. — Naj bi se ga v prav mnogobrojnem številu vdeležili.

(Vesela zmaga.) Kakor se nam je že brzojavno poročalo, zmagali so Slovenci dné 26. t. m. v velikem posestvu pri volitvi v okrajni zastop celjski, in sicer letos prvokrat. Izmed sto volilcev jih je volilo devetdeset; za slovenske kandidate je bilo oddanih 48, za nemške 42 glasov. Slava neustrašnim slovenskim volilem! Izvoljeni so gospodje: Vitez Berks, J. Hausenbichler, A. Mastnak, J. Pečnak, F. Pospeh, dr. Srnec, J. Stožir, pl. Vasič, M. Vošnjak in K. Vreacar. Nemška stranka je zelo poparjena, ker zgubili so trdno postojanko, s katero so vladali dolgo vrsto let nad slovenskim prebivalstvom celjskega okraja. Med veleposestnike so namreč šteli tudi hišne posestnike, ako so le nekaj zemljiškega davka plačevali. Dolgo so se Slovenci pritoževali proti tej dolobi. Konečno je upravno sodišče razsodilo, da meščanje, ki plačujejo le neznatno svoto zemljiškega davka, nimajo pravice voliti v velikem posestvu, in tako se je stvar obrnila na boljše.

(Gosp. Štefan Lapajne), župan, trgovec in posestnik v Idriji, pristopil je podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaji kot podpornik s svoto 5 glđ. Srčna mu hvala!

(Iz Logatca) se nam poroča: Tudi pri nas so se jeli seliti v Ameriko. Britke skušnje braziljanskih izseljencev so sprva ljudi oplašile. A vkljubo temu sta pred nekimi tedni zapustila dom dva moža iz župnije logaške, dne 27. t. m. pa dva iz župnije hotenske popustivši domá ženi in otroke. — Pri nas to vzbuja pozornost, ker dozda na kaj takega še nismo bili navajeni.

(Iz Trsta) se nam poroča v dopolnilo zadnjih poročil, da se je razpočilo petero petard. Druga

petarda se je razletela blizu vrat topničarskega arzenala ob 10. uri zvečer. Strel je bil jako močan. Naznanili so pomorskemu poveljniku baronu Wipplingerju, ki je hitro prišel z nekaterimi častniki na lice mesta, kjer sedaj skrbno stražijo. Petarda zraven Lloydove palače se ni razletela, ker jo je stražnik že gorečo ugasil. Govori se po mestu, da so jedno petardo našli v veži namestniške palače. Dobili nekda niso nobenega zločinca. „Independente“ se norčuje, češ, da so bili ptiči bolj zviti, nego policija. — Policijski nadzornik g. Nučič je težko ranjen na levi roki in desnem kolenu, prstov pa mu ni odtrgalo.

(O nesreči v Trstu) je pisal g. Nučič tukajšnjemu svojemu prijatelju: V nedeljo dne 24. t. m. dobili smo ukaz, da moramo spomenik strogo stražiti. Okoli 8. ure zvečer sem hodil ondi nasproti Kalistrove hiše. Na kraji vrta čutil sem smodnikov duh, obrnil se in zagledal tri korake proč neko belo stvar, katero sem takoj spoznal kot petardo. Da bi zaprečil strel in nemir, hotel sem prižigalko ugasniti. Zmočil sem prste leve roke, sklonil se, a v tem trenutku se je petarda razletela z velikim gromom. Sprva sem mislil, da sem zgubljen, a hitro sem se zavedel ležeč krvav na tleh. Leva roka in koleno mi je močno poškodovano. Prenesli so me v lekarno in pozneje v bolnišnico, kjer so me osnažili in izvlekli mi zaderike. Zdaj ležim v svojem stanovanju. — G. Nučič je rodom Ljubljčan in slušbuje že več let v Trstu kot vesten in zanesljiv redar.

(Matica Hrvatska.) Poverjenišvo za ljubljanski okraj (Anton Žlogar pri sv. Jakobu) usoja se tem potom še enkrat uljudno opozoriti one č. č. l. Maticice Hrvatske, ki še niso poslali letnine, da to čem prej storé, ker vže poteka čas za pošiljatev v Zagreb.

(Zabavni večer „Pisateljskega društva“) bode jutri zvečer. Predsedoval bode g. A. Žumer, čital pa g. L. Pintar.

(Kranjska hranilnica) je včeraj mej drugim dovolila 60.000 gld. za novo deželno bolnišnico in 20.000 gld. za društveno hišo filharmoničnega društva.

(Na mariborski vinorejski šoli) so čudne razmere, kakor poroča „Slov. Gospodar“. V novjšem času podučuje se tudi krščanski nauk, ali g. ravnatelj Kalman misli, da učencem ni treba iti k velikonočni izpovedi. Gosp. veroučitelj je določil učencem minolo sredo za velikonočno sv. izpoved, gosp. ravnatelj pa je z dovoljenjem deželnega odbora v Gradci učencem ukazal na delo. Vsled tega se je nekda gosp. veroučitelj odpovedal svoji službi. — Na isti šoli je kot učitelj neki gosp. J. Ketz. Začetkom tega leta je s svojo družino prestopil k protestantski veri.

(Umrla) sta č. gosp. A. Petek, kapelan pri sv. Vidu blizu Šmarja na Štajerskem, star 28 let, in č. g. Martin Heric, kapelan v Reichenburgu, v 27. letu svoje starosti. Naj počivata v miru!

(Ptujsko učiteljsko društvo) bode imelo dne 4. aprila ob 10. uri dopoldne mesečno zborovanje, pri katerem bode gosp. J. Balon, oskrbovatelj deželnih ameriških trsnic v Halozah, učiteljem kazal, kako se ameriške trte požlahtnjujejo, sadé in zakupujejo, da se hitro vkoreninijo.

(Vabilo) k zborovanju „Pedagogičskega društva“ dne 4. aprila t. l. ob 2. uri popoldne v šolskem poslopju v Krškem. Vpored: 1. Društvene zadeve. 2. Razjasnjevanje fizikalnih učil. 3. O vzgoji in pouku. 4. Razgovor ob učnem načrtu. 5. Nasvêti. K obili vdeležbi uljudno vabi

o d b o r.

(Vabilo) k muzikalno-deklamatorični akademiji na korist dijaškemu podpornemu društvu v Rudolfovem, katero priredé gimnazijski dijaki pod vodstvom svojega pevovodje, čast. gosp. P. Hugolina Sattnerja, in s prijaznim sodelovanjem nekaterih gospodov, v sredo dné 3. aprila t. l. v dvorani „Narodnega doma“. — Vspored: 1. W. A. Mozart: Overtura k operi „Die Hochzeit des Figaro“, godba za orkester. 2. F. Gerbič: „Slovanski brod“, moški zbor. 3. E. Hochreiter: „Domovini“, samospev za tenor. 4. G. J. Jansen: „Vater unser“, mešani zbor. 5. C. M. Weber: Cavatina iz opere „Der Freischütz“, samospev za sopran. 6. R. Wagner: „Kaisermarsch“, osmoročna igra na glasovirju. 7. A. Förster: „Domovina“, mešan zbor. 8. P. H. Sattner: „Za dom“, moški zbor. 9. C. Evers: Dvo-spev, za sopran in alt, spremljan z glasovirjem. 10. „Zdravnik asistent“, vesela igra v jednem dejanji. — Začetek ob polu osmi uri zvečer.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Telegrami.

Celje, 29. marca. V skupini kmečki za okrajni zastop s trideset petimi glasovi enoglasno voljeni narodni zastopniki.

Dunaj, 29. marca. „Wiener-Zeitung“: Računski revident Haubitz je imenovan za računskega svêtnika in predstojnika računskemu oddelku finančnega ravnateljstva v Ljubljani. — „Wiener-Zeitung“ objavlja postavo o prepovedi tujih srečk in izvršilno naredbo finančnega ministerstva. — Vojvoda Adolf Nasovski je najprvo odpotoval v Frankobrod ob Menu, da eventuelno na gradu Königstein počaka dogodke ter v slučaju, ko bi se nastavilo v Holandiji regentstvo, takoj prevzame regentstvo v Luksenburgu.

Dunaj, 29. marca: Zbornica poslancev: Pravosodni minister Schönborn odgovarja na interpelacijo Verganija in tovarišev gledé konfiskacije lista „Deutsches Volksblatt“, da državni pravdniki ne postopajo po posebnih določilih, marveč po kazenskem zakoniku. Domnevanju, da se smejo vladni organi samo zaradi tega, ker so ministri, nekaznjivo psovati in zasramovati, in da bi ravno njih ne varoval zakon, mora minister odločno zavračati. Poročila o sodnijskih obravnavah niso absolutno nekaznjive; v poskusu, da bi se tem potom objavili prepovedani članki, tiči prestopok zoper tiskovno postavu.

Tužnega srea naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu vsegamogočnemu dopadlo, našega preljubega in nepozabljivega očeta, oziroma starega očeta in brata, gospoda

Janeza Šušteršiča,

bivšega posestnika in gostilničarja v Dolnicah, danes 29. marca ob 6. uri zjutraj, v 72. letu njegove starosti, po kratki in mučni bolezni, previdenega z zakramentom svetega poslednjega olja za umirajočee, k Sebi v boljše življenje poklicati.

Truplo nepozabljivega ranjšeeega preneslo se bode v nedeljo 31. marca t. l. ob 5. uri zjutraj iz domačee hiše iz Dolne na pokopališče k sv. Vidu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v raznih cerkvah. Preblagi ranjki bodi vsem sorodnikom, prijateljem in znancem priporočen v blag spomin in pobožno molitev.

DOLNICE, dné 29. marca 1889.

Alojzij P. Deodat, frančiškan, Franjo Šušteršič, posestnik, sinova. — Marijana omož. Dolinar, hči. — Anton Šušteršič, brat. — Marijana, sestra. — France, Alojzij, Marija, vnuki. (1)

Umrli so:

V bolnišnici:

25. marca. Ignacij Moher, delavec, 48 let, srčna hiba.
26. marca. Fran Krapš, kavarar, 41 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
28	7. u. zjut.	730.6	5.6	sl. svzh.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	731.9	10.8	sl. vzh.	"	
	9. u. zveč.	736.9	5.2	sr. vzh.	jasno	
Srednja temperatura 7.2°, za 1.1° nad normalom.						

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne vizitnice po nizki ceni.

Diseldorfske oljate barve v tubah.

Akvarelne barve mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje). Filijala: Slonove ulice 10-12

priporoča slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilniške zastoj in franko.

Oljate barve v ploševinastih pušicah le najboljše, posebno pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klgr. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in likarskih čopičev in slikarske patrone.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 85 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 % "	84 " 50 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	111 " 70 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 85 "
Akeije avstr.-ogerske banke	892 " — "
Kreditne akeije	304 " — "
London	121 " 15 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 58 "
Cesarski cekini	5 " 71 "
Nemške marke	59 " 15 "

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstrane, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognji pozlatim in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovolé poslati iste nefrankovane (20)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli šte. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljate barve v ploševinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Odlikovan: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

cerkvenih oprav

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik Franc Brückner.

Proti gotovi naročbi se najtočneje izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornat.

Odlikovan: 1873, 1881.